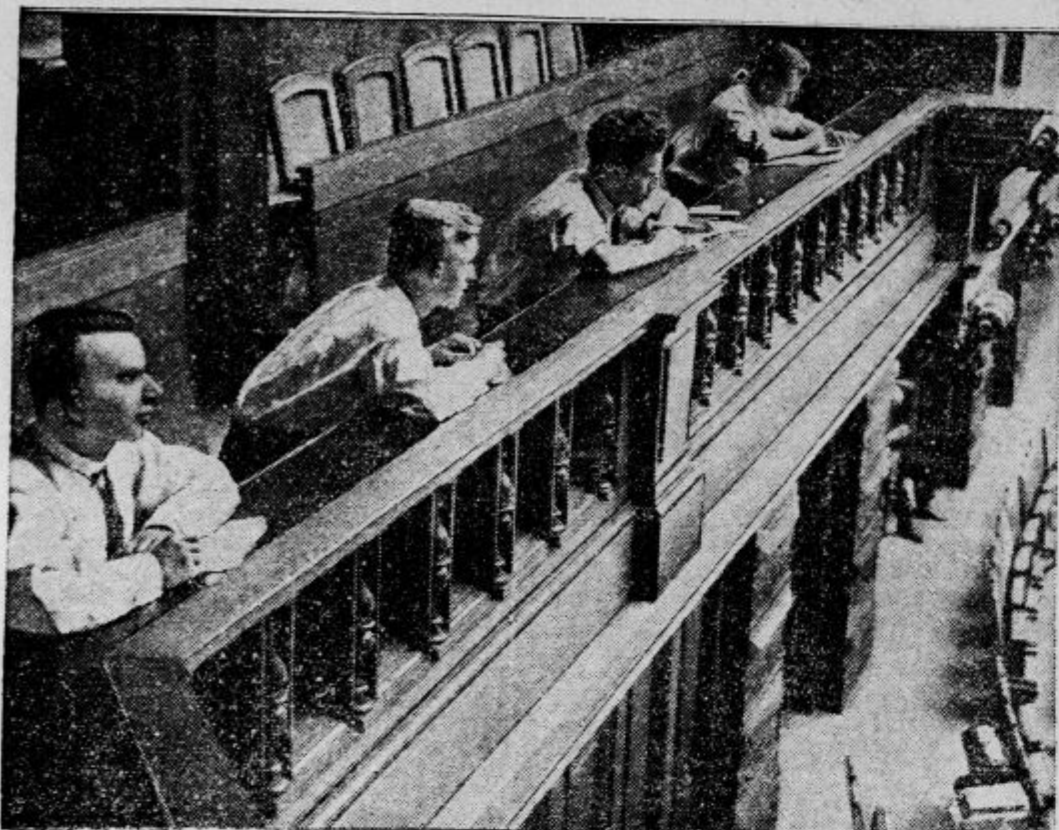

Iz življenja in sveta

Državni zbor v srajcah

Velika vročina zadnjih tednov je pripravila nekatere komunistične poslance nemškega državnega zbora do tega, da so prišli k sejam v poletni obleki, ki je v teh prostorih docela neobičajna. Novota je izzvala najprvo oficalne ukrepe proti novoti, končno so se ji pa morali odločilni činitelji vdati. Nemški poslanci lahko prihajajo sejat tako opravljeni, kakor nam kaže slika. V ostalem pa gre tu za novinarje, ki jim je bilo tudi dovoljeno, da smejo prisostvovati sejam v poletnem oblačilu.

Zakaj pada število rojstev

Francoski javni delavci že nekoliko desetletij opozarjajo Francoze na žalosten pojav, da se francoski narod množijo silno počasi v primeri z drugimi narodi in znaša njegov prirodni prirastek komaj toliko, da se prebivalstvo Francije le z največjim naporom vzdržuje na isti višini. Zdej pa so ti česlovci dognali novo nesrečo, ki bo gotovo slabo vplivala na francoske populacijske prilike. Znano je, da so čapljie važen činitelj pri rojstvu novih državljanov in državljanek, manj znano pa bo, da se je tudi med čapljami pojavila težnja po omejevanju rojstev. To žalostno dejstvo so opazili nedavno v Strasbourgu. V Alzaciji so čapljie v velikih časteh. V hišah, kjer si želi deca mladega brata ali sestrice, nastavlja-jo otroci na okno košček sladkorja, da bi privabili čapljio. Pri tem sladkosne-da ptica baje redno pusti svoj tovor v

Viseči stolp v Pizi

Podtalne vode izpodjedajo temelj, na katerem stoji znameniti stolp stolnice v Pizi, da je resno ogrožena ta izredna stavbna posebnost. V zadnjih desetih letih se je zvonik naglil še za en cm. Da rešijo znamenitost, so dali stolpu krepko betonsko podlago.

dotičnem domu. Tudi v alzaškem dežel-nem grbu je čapljie določen časten prostor. Zato si skoraj ni mogoče predstaviti razočaranja Alzacianov, ko so ptičeslovci objavili uspeh dolgoletnega opazovanja. Predmet opazovanja je bilo 87 čapljinih dvojic, ki so imele l. 1928. natanko 257 mladih, letos pa je to število palo na 218. Potem se seveda ni čuditi, da pada število rojstev v Franciji, ako celo poklicni činitelji zanemarijajo svoje dolžnosti.

Svojevrsten bojkot

Prebivalci Langenberga, znanega sedeža največje nemške radiopostaje, so sklenili bojkotirati plin, vodo in elektriko iz mestnih podjetij, češ da jim mestni očetje predrago zaračunavajo te moderne dobrine. Kljub silni vročini zadnjih dni, so langenberške gospodinjice junosko vztrajale ob vročih štedilnikih, dasi so bile doslej vajene kuhati na plin. Mesto elektrike porabljajo ogorčeni meščani svečice, ako že ne morejo prestat brez razsvetljave po noči. Zlasti navdušeno pa je bil sprejet bojkot vode, kar so zlasti z veseljem pozdravili otroci in moški. Prvi so se iznebili nadležnega umivanja, pri slednjih pa je prišlo do veljave davno vkoreninjeno sovraštvo do vode in pijejo samo pivo. Vodni bojkot se je zadnje dni celo poostil, kajti ne rabijo občinske vode več niti za kuho. Pri nedavnih plohi so namreč v lonce, skledesode in drugo posodje preskrbeli toliko potrebne moče, da so se za daljši čas osamosvojili in ne rabijo drage mestne vode. Brez dvoma so si Langenberžani v teku bojkota prihranili že lepe denarce, ki so doslej tekli po nepotrebnem v nenasitno mestno blaginjo. Stvar je posnemanja vredna, tembolj, ker se je izkazalo — vsaj doslej — da moderni meščan lahko in srečno živi brez plina, vode in elektrike.

Pariz dobi morsko kopališče

Francoska prestolnica leži kakih 200 km daleč od morja vendar bodo Parižani po domisllici dveh mestnih očetov v kratkem imeli pravo pravcato morsko kopališče. Načrt obeh mestnih svetnikov je prilično preprost. Modernim inženjerjem bo igrača, zgraditi vodovod po vzorcu starorimskih akveduktov, po katerem se bo dovajala morska voda iz Dieppea v ogromni basen pariškega kopališča. V ta namen bodo zgradili v Dieppeu napravo, ki jo

bo morje ob plimi avtomatično napolnilo. Ob najvišjem stanu vode bodo zaprti zatvornice in morska voda bo sama tekla po vodovodu v Pariz. Na ta način bo Babilon ob Seini imel vedno svežo morsko vodo v svojem kopališču. Kakor je načrt enostaven, vendar bo stal lepe denarce. S podobnim podjetjem se je bavil občinski svet že l. 1875, ko je bil pariški župan danes že pokojni Georges Clemenceau, ali tedaj Parižani še niso imeli razumevanja za velika podjetja, pa tudi zdravilne lastnosti morskih kopeli še niso bile tako splošno znane. Clemenceau tedanjih Parižanov ni mogel uveriti o koristnosti morskega kopališča. Danes pa je načrt izzval splošno odobravanje in navdušenje, tako da ne bo težko zbrati potrebnih milijonov, da dobi Pariz to, kar mu je odrekala priroda — morje in njegove zdravilne kopeli.

Kürtlen se je premislil

Düsseldorfski časniki poročajo, da je domnevani düsseldorfski množestveni morilec Peter Kürten preklcal del svojih prejšnjih priznanj. Kürten ne mara več veljati za »düsseldorfskega volkodlaka«, a tudi mnogo drugih zločinov, katerih se je izpovedal po svoji aretaciji, se sedaj brani. A oblastj so k tej vesti sporočile, da je čisto brez pomena, če morilec ne mara biti več morilec. Posamezne zločine so mu tako dobro dokazali, da mu ne bo pomagalo nobeno zavijanje več.

Zmagovalka v letalskih tekmah

Gdč. Winipred S. Brown, ki je zmigala pri tekmah za pokal angleškega kralja. Dosegla je najboljši uspeh pri poletu na daljavo 750 milj.

Pretkani sodnik in žepar

V majhni evropski državi se je zgodilo, da so prijeli nekega žeparja, ko je hotel izkoristiti gnečo semanjega dne. Povedli so ga pred sodnika, ki ga je obsodil na takojšnje plačilo sto frankov globe. Znikav je plačal sedemdeset frankov, češ da več nima. Preiskali so ga in ugotovili, da se ni zlagal. Tedaj mu je dejal sodnik: »Za eno uro si prost. Nato žandariu tišje: »Jamčiš mi za njegovo vrnitev. Sledi mu, a ne predaleč, da ti ne uide; vendar tudi ne preblizu, da bo pozneje le mogel plačati ostanek globe.«

Darilo

Ko sta brata Hunterja iz Chicaga končala svoj rekordni polet, med katerim sta v 23 dneh 1 uri 17 minutah opravila 66.360 km poti, sta si privoščila najprvo 48 ur nevezdranega spanja. Tretji dan sta se vrgla v polno življenje. Najprvo sta obiskala neko zabavišče, v katerem nudijo vsakemu stotemu obiskovalcu kakšno darilo. Eden izmed bratov Kenneth Hunter, je imel srečo. Blegajničarka mu je ob enem z vstopnico izročila zaprt ovitek. Kenneth ga je radovedno odprl. O ovitku je bila prosta karta za enourni polet nad Chicagom.

Mož s poldrugim tisočem ur

Mister Marder iz Manchesterja se je zdel angleškimi carinskimi oblastem že dalj časa sumljiv kot tihošopec. Med njegovim zadnjim potovanjem po Evropi so ga dale tedaj na skrivaj opazovati in tako so dognale, da je nakupil veliko množino ur. Ko je stopil na domačo tla, so mu tedaj cariniki malo natančneje preiskali kovček in so ugotovili, da ima dvojno dno. Med dvojnim dnom pa so odkrili preko tisoč dragocenih ur. Nato so mu pretipali obleko. Nosil je navzlic vročini dva posebna telovnika, v obeh telovnikih so našli 365 ur. Vse to so mu zaplenili, za jamčevino 4000 funtov pa so ga pustili prostega, dokler ne bodo sodniki odločili njegove nadaljnje usode.

9letna maščevalka

Pred nekoliko dnevi se je primerila v neki tovarni umetelnega ognja v Newtonu (Zedinjene države) eksplozija, ki je usmrtila tri osebe, dve pa težko ranila. Kakor je sedaj dognala preiskava, je šlo za maščevalno dejanje 9-letne deklice, lastnikove hčerke, ki je zalučala prižgano raketo v skladišče, ker ji mati ni hotela dati 5 centov. Eksplozija je usmrtila dva njena sovražnika, a tudi njo samo. Mati je težko ranjena. Enega otroka še pogrešajo in je po vsej priliki mrtev. Za srečo v nesreči se je zgodilo vse to v nedeljo, ko ni bilo nobenega delavca v tovarni.

Najstarejši človek

Najstarejši človek na svetu. Kurd Saro, ki mu je 150 let, se je na skrivaj vkrcal, da odpotuje v Ameriko, kamor so ga povabili pristaši prohibicije, ki hočejo Američanom dokazati, kakšno starost lahko doseže abstinent. Stari mož bi bil moral že pred dvema letoma nastopiti to propagandno pot, a takrat ni imel toliko poguma kakor sedaj, da bi tvegalko takšno potovanje v svoji visoki starosti.

Potovanje s Zeppelinovimi zrakoplovi cenejše

Vodstvo Zeppelinovih delavnic je znižalo potnine za vožnje s svojimi zrakoplovi za celih 40 odstotkov, ker se je pokazalo, da občinstvo dosedanjih ogromnih cen ne zmiguje. Podjetje bo pa imelo vendarle še velik dobiček, to pa pred vsem radi poštne službe, ki jo opravlja Zeppelinove zračne ladje.

Z brezmotornim letalom preko Oceana

Dva mlada newyorška letalca nameravata z brezmotornim letalom preleteti ocean. Letalo bo privezano na prekomornik »Saturnia«, tako da ga bo gnil prav za prav ta kakor papirnatega zmaja. Letalca upata, da bosta vztrajala v zraku vsaj do Gibraltarja.

Tipkarica, ki zna skakati

Mlada newyorška tipkarica Rita Schoemakerjeva je skočila v višini preko 4500 m (s padalom) iz letala in je srečno prispela na tla. S tem je dosegla nov rekord za ženske.

Tehniki posvečena cerkev

Kupola nove cerkve v Parizu, čije zaščitnik je sv. Kristof kot patron prometa. Strop kupole je poslikan s prizori iz moderne prometa: avtomobilisti, letalci in potniki na železnici molijo k sv. Kristofu, ki nese dete Jezusa preko potoka.

Valentin Katajev:

Moji založniki

(Nekaj avtobiografskega.)

Ali je mogoč pisatelj brez čitatelja? Ni mogoč. Ali je mogoč čitatelj brez pisatelja? Ni. To je jasno. Po vsem tem je na prvi pogled vidno, da postane vprašanje o bivanju literature v navzočnosti pisatelja in čitatelja izredno enostavno in lahko. Pisatelj je napisal, čitatelj prečital, se namrdnil in konec besedi.

Pa ni tako. Zgoraj omenjene besede so še prav daleč od svojega konca.

Med pisateljem in čitateljem mora biti na vsak način mostiček, brez katerega niti pisatelj, niti čitatelj ne veljata nič. V javnem življenju se ta mostiček imenuje založnik.

Preden ima pisatelj čitatelja, mora imeti založnika. To je popolnoma jasno. Pa ne kakršnega koli, ampak dobrega. Vpravo dobrega mora imeti. Laskavega, dobrotljivega in naivnega.

Jaz sem pisatelj in imam čitatelja. Iz tega sledi, da imam tudi založnike. In danes bi rad izpregovoril nekoliko toplih besedi o teh milih, nesebičnih, bolestno čuječih in v večini primerov globoko nesrečnih čudakih.

Mnogo sem jih že imel. Menim, da jih

je bilo celo več kakor čitateljev. Vseh si niti zapomniti ne moreš. Vendar pa so se mi poedini za vse življenje vtisnili v spomin.

St. 1. Založnik-ljubitelj. Ta ima pet otrok, stanovanje, sestoječe iz štirih oseb, dva izvirnika Levitana in veliko kolekcijo avtografov. Služi v tobačnem trustu, ljubi praženje v ponvi in čita po obedu Wildea. Kaj ga je vzpodbudilo, da je stopil na to spolzko, opasnostno in izgubno polno pot, ni znano.

Prišlo je kar samo od sebe. Neprickavano. Sam pravi, da se je lotil tega posla pod vplivom nepremagljive ljubezni do literature.

Njegovo založništvo se imenuje »Nimfa«. Zakaj tako, ni znano. Prišlo je kar samo od sebe. Neprickavano. Ta naivni čudak izdaja v prvi vrsti pesmi nekih drznih, pa zato nič bolj znanih mladih ljudi, ki se nazivajo »Post-neo-parnasci«. Včas pa prične na mah mrzlično nakupovati prozo za velik literarno-umetniški almanah.

Izdaj »Nimfe« nihče prav posebno rad ne kupuje, čeravno so tiskane na dragem papirju Verže v nakladi tisoč izvodov, od katerih je sedemdeset izvodov numeriranih, trideset pet jih je na japonskem papirju Tao-Kao in se

sploh ne prodajajo, ostale pa so polne ugank, predgovorov, naslovov in exlibrisov, kar vse je delo najboljših umetnikov.

Založnik-ljubitelj kupuje rokopis dolgo in vneto. Najprej ga nosi v aktovki okoli zancev, ga pri čaju čita na glas in se posvetuje, da-li ga je vredno kupiti ali ne.

Ce znanci rečejo, da je vredno, potem založnik težko vzdihuje in vam pošlje v priporočnem pismu veliko in go-

Na letovanju

za dobo oddiha je istotako treba paziti na pravilno hrano. Okusna naravna hrana, ki je lahko prebavljiva, a ima veliko hranilno vrednost, je

za predjužne in malice.

stobesedno poslanico, v kateri vas založništvo »Nimfa«, ki se je seznanilo z vašo spoštovano povestjo, prosi, da se zaradi razgovorov javite tega in tega dne tja in tja. Sluteč dober zaslužek razburjeni sedete v kočijo in se odpeliete v »Nimfo«. Založnik vas laskavo povprašuje o vaših delih, o starejših, namiguje na to, da ste, dokler bo on živ, preskrbljeni, vas opozori, da vaš slog nekoliko šepa in da slabo poznate zgodovino, vendar pa upa, da se boste sčasoma že popravili, ter vam da štiri-deset rubljev predjužja.

Vi mu dolgo stiskate roko in prav zadovoljni s kupčijo hitite v pivnico k tovarišem. Štideset rubljev seveda ni dosti, toda če upoštevate, da vas prepis Puškinove »Kapitanove hčerke« s strojem stane vsega skupaj deset rubljev, tedaj ostanete z velikodušnim založništvom »Nimfa« še vedno zadovoljni.

Založnik-ljubitelj se drži običajno od dveh mesecev do treh let, potem pa, popolnoma uničen in preziran od vse javnosti, odpotuje v Taškent, kjer postane zastopnik predilnice.

St. 2. Založnik-strokovnjak. Rdeča brada in podplute oči. Stanuje na Dmitrovki. Povečini izdaja »Trgovski adresar«, vendar pa tudi beletristike ne odklanja. Pesmi in povesti

zanj ne obstojajo. Zanj to »ni fakte«. Trg zahteva romane. Zato kupuje romane.

»Ste prinesli roman?«
»Roman.«
»Koliko ga je?«
»Dvanajst tiskovnih pol.«
»Koliko hočete zanj?«
»Dvesto za pol.«
»Osemdeset.«
»Oprostite, to je vendar izviren roman.«
»Kaj poveste! Vsi romani morajo biti izvirni. Kakšen roman pa je to, če ni izviren? Kdo ga bo pa kupil?«
»Toda, saj so tudi prevedeni romani.«
»Prav malo je prevedenega. Slike so že prevodne, to vem. Skratka, sto za list.«

To je njegova zadnja beseda. Več ne da. Če nočete, pa ni treba. Nesite svoj roman kam drugam, založnik-strokovnjak zavoljo tega ne bo propadel. On si bo že znal najti prevoden in prav nič težje izviren roman, poln pustolovin, če ga pa ne najde, potem bo tudi vozni red našel svojega čitatelja.

Njegovo založništvo se imenuje »Apoteoza« ali »Gigant«.

St. 3. Idejni založnik.

Kaj on ljubi in kaj potrebuje, to ve sam vrag. Neznano! Katalog njegove-

